

DIAGNOZA DO GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY SKOROSZYCE

SPIS TREŚCI

SPIS TABEL	2
SPIS RYSUNKÓW	2
1. WSTĘP	5
2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	8
2.1. Analiza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarach rewitalizacji	9
2.1.1. Problemy społeczne w obszarze rewitalizacji – tło demograficzne	9
2.1.2. Analiza problemów rynku pracy	12
2.1.3. Pomoc społeczna	13
2.1.4. Problemy bezpieczeństwa mieszkańców	14
2.1.5. Poziom edukacji	15
2.1.6. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych	17
2.2. Koncentracja pozostałych negatywnych zjawisk	17
2.2.1. Zjawiska gospodarcze	18
2.2.2. Zjawiska środowiskowe	20
2.2.3. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	22
2.2.3.1. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną	22
2.2.3.2. Dostęp do podstawowych usług	23
2.2.3.3. Poziom obsługi komunikacyjnej	23
3. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z UPROSZCZONEJ DIAGNOZY GMINY	24
5. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	26
4. OBSZAR REWITALIZACJI OBJĘTY PROGRAMEM	26

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Skoroszyce	9
Tabela 2. Struktura ludności w poszczególnych obszarach rewitalizacji w Gminie Skoroszyce	12
Tabela 3. Podział podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Skoroszyce	18
Tabela 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Skoroszyce w latach 2012-2022	18
Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Gminy Skoroszyce wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2022 r.	19
Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej na terenie Gminy Skoroszyce	19
Tabela 7. Ilość usuniętych wyrobów azbestowych z terenu Gminy Skoroszyce do końca 2022 roku	21
Tabela 8. Analiza wskaźników dla miejscowości Gminy Skoroszyce	25
Tabela 9. Powierzchnia obszaru rewitalizacji oraz liczba ludności zamieszkująca dany obszar na terenie Gminy Skoroszyce	27

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Elementy obligatoryjne szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji	9
Rysunek 2. Liczba ludności w gminie Skoroszyce	10
Rysunek 3. Liczba mieszkańców sołectw gminy Skoroszyce w roku 2021	10
Rysunek 4. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w roku 2021 w Gminie Skoroszyce	11
Rysunek 5. Ludność według ekonomicznych grup wieku w Gminie Skoroszyce	11
Rysunek 6. Stopa bezrobocia w Gminie Skoroszyce w latach 2011, 2015, 2018 i 2022	13
Rysunek 7. Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w Gminie Skoroszyce	13
Rysunek 8. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w % w Gminie Skoroszyce na tle innych jednostek strukturalnych	14
Rysunek 9. Ilość dzieci objętych uczęszczających do placówek oświatowych w Gminie Skoroszyce	16
Rysunek 10. Poniesione nakłady finansowe na utrzymanie placówek oświatowych w Gminie Skoroszyce	16

Rysunek 11. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Skoroszyce na tle innych jednostek strukturalnych.....	17
Rysunek 12. Ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Skoroszyce w latach 2017-2021.....	21
Rysunek 13. Długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowniczej [km] w Gminie Skoroszyce w 2021 roku.....	22
Rysunek 14. Odległość ze Skoroszyc do większych ośrodków miejskich	23

WYKAZ POJĘĆ I SKRÓTÓW UŻYTYCHW OPRACOWANIU

ASOS – Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

FIO – Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

FS – Fundusz Spójności

GPR – Gminny Program Rewitalizacji

GUS – Główny Urząd Statystyczny,

JST – jednostka samorządu terytorialnego,

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji

PDK – Program Dziedzictwo Kulturowe

PE – Program Edukacja

POIiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

PRiK – Program Rozwój Infrastruktury Kultury

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,

Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027

SWOT – strengths (silne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia),

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu

1. WSTĘP

Przygotowanie, koordynacja i tworzenie warunków do rewitalizacji jest zadaniem własnym, ale nieobowiązkowym gminy. Gminny Program Rewitalizacji to dokument, który zawiera informacje dla całego obszaru rewitalizacji. Pokazuje on, jak w założonej perspektywie kilku lat rozwiązać problemy obszaru i społeczności lokalnej.

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w dwóch etapach. Pierwszym jest wyznaczenie obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji, w drodze uchwały rady gminy, tzw. uchwały delimitacyjnej. Drugim etapem jest opracowanie i uchwalenie dokumentu, na podstawie którego rewitalizacja będzie prowadzona, który jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej. Realizacja programu ma spowodować wyprowadzenie wyznaczonych obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

Gminny Program Rewitalizacji nie tylko jest dokumentem ułatwiającym koordynację zaplanowanych działań wielu podmiotów na tym obszarze, ale także jego przyjęcie otwiera drogę dostosowania specjalnych narzędzi wspierających proces rewitalizacji które bezuchwalonego Gminnego Programu Rewitalizacji są niedostępne.

Procedura uchwalania Gminnego Programu Rewitalizacji przebiega zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji /Dz.U. 2024 poz. 609/ i składa się z następujących etapów:

1
Podjęcie uchwały o
przystąpieniu do
sporządzenia GPR

- Uchwała o przystąpieniu do sporządzenia GPR jest podejmowana przez radę gminy z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta. Może zostać przyjęta dopiero po wejściu w życie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Od tego momentu na wójcie ciąży obowiązek przeprowadzenia kolejnych etapów procedury.

2
Ogłoszenie o podjęciu
uchwały o przystąpieniu
do sporządzenia GPR

- Pierwszą czynnością podejmowaną przez wójta po podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia GPR jest poinformowanie o tym zdarzeniu. Ogłoszenie w tej sprawie musi być dokonane na stronie podmiotowej gminy w BIP, w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie, w prasie lokalnej oraz przez obwieszczenie. Istnieją zatem cztery obowiązkowe sposoby ogłaszania, które należy stosować łącznie. Celem tego działania powinno być dotarcie z informacją do jak największego grona odbiorców.

3
Sporządzenie projektu GPR

- Wójt odpowiada za sporządzenie projektu GPR, czyli opracowanie dokumentu zawierającego wszystkie elementy wymienione w ustawie. Najpierw powinien przeprowadzić diagnozę, która pokaże słabe i mocne strony obszaru rewitalizacji. Ustalenie diagnozy powinno być punktem wyjścia do zaproponowania wizji obszaru oraz działań rewitalizacyjnych

4
Przeprowadzenie
konsultacji

- Opracowany przez wójta projekt GPR jest poddawany konsultacjom społecznym. O ich rozpoczęciu i sposobie przeprowadzenia wójt informuje co najmniej przez obwieszczenie, ogłoszenie w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie oraz ogłoszenie na stronie podmiotowej gminy w BIP. Informacja o konsultacjach musi zostać poddana do publicznej wiadomości nie później niż 7 dni przed ich rozpoczęciem
- Obowiązkowe formy konsultacji (zawsze należy je zastosować) - zbieranie uwag w formie papierowej lub elektronicznej,
- Należy zastosować co najmniej 2 formy z wymienionych - spotkania, debaty, warsztaty, spacer studyjny, ankiety, wywiady, wykorzystanie grup przedstawicielskich, zbieranie uwag ustnych

5

Opiniowane GPR

- podmioty, które w każdym przypadku opiniują projekty GPR
- zarząd właściwego powiatu - w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu
- zarząd właściwego województwa - w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa
- właściwy wojewoda w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami
- właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa - w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności,
- właściwy komendant powiatowej Państwowej Straży Pożarnej - w zakresie obrony przeciwpożarowej
- właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny
- właściwa gminna komisja urbanistyczno-architektoniczna
- operatorzy sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządcy dróg oraz linii i terenów kolejowych
- Komitet Rewitalizacji o ile został powołany

6

Wprowadzenie zmian do projektu wynikających z konsultacji i inii

- Biorąc pod uwagę ustalenia z konsultacji społecznych oraz opinie zgłoszone przez wyżej wymienione organy i podmioty, wójt może wprowadzić zmiany do projektu GPR. Wprowadzenie zmian nie ma charakteru obowiązkowego. Wójt może, ale nie musi się sugerować zgłoszonymi uwagami, opiniami i propozycjami.

7

Przekazanie projektu GPR radzie gminy do uchwalenia

- Ostatnim działaniem podejmowanym przez wójta jest przekazanie projektu GPR radzie gminy. W praktyce GPR stanowi załącznik do uchwały, dlatego wójt przekazuje radzie projekt GPR wraz z projektem stosownej uchwały.

8

Uchwalenie GPR przez radę gminy

- Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia GPR następuje zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu rady.

Ustawa o rewitalizacji określa minimalne wymagania w stosunku do GPR. Wskazuje strukturę rozdziałów oraz charakter obligatoryjnych załączników do programu. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy są to następujące elementy:

1. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji (wyznaczonego w tzw. uchwale delimitacyjnej) obejmująca analizę negatywnych zjawisk w sferze społecznej oraz wybranych pozostałych (gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej) zgodnie ze zidentyfikowanymi zjawiskami negatywnymi oraz analizę lokalnych potencjałów występujących na obszarze rewitalizacji;
2. Opis powiązań GPR z dokumentami strategicznymi gminy, w tym ze strategią rozwoju gminy, studium oraz strategią rozwiązywania problemów społecznych;
3. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji;
4. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji;
5. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym:
 - lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w stosunku do celów rewitalizacji, o ile dane te są możliwe do wskazania;
 - charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, realizujących kierunki działań, o których mowa w pkt 4;
6. Mechanizmy integrowania działań, o których mowa w pkt 4, oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
7. Szacunkowe ramy finansowe GPR wraz z szacunkowym wskazaniem środków finansowych ze źródeł publicznych i prywatnych;
8. Opis struktury zarządzania realizacją GPR, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu;
9. System monitorowania i oceny GPR;
10. Określenie niezbędnych zmian w uchwalach dotyczących zasobu mieszkaniowego gminy i zasad wynajmowania lokali w tym zasobie;
11. Określenie niezbędnych zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji;
12. Wskazanie sposobu realizacji gminnego programu rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego;
13. Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji sporządzony na mapie w skali co najmniej 1:5000, opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej, a w przypadku jej braku – z wykorzystaniem treści mapy ewidencyjnej w rozumieniu ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

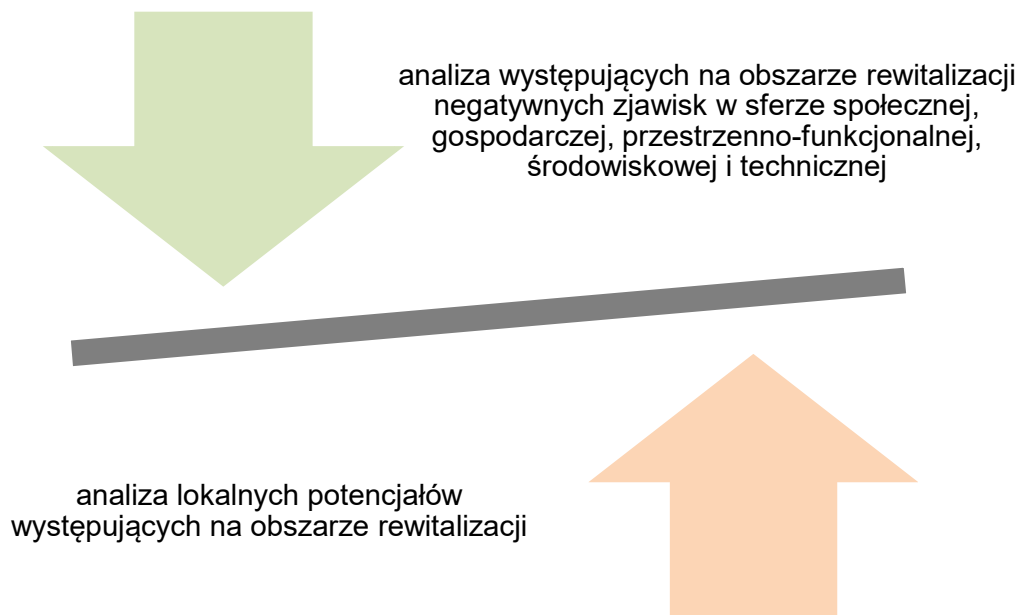
Zgodnie z ustawową definicją rewitalizacja jest procesem, który ma wyprowadzić określone tereny w gminie ze stanu kryzysowego. Stan kryzysowy musi być obiektywnie stwierdzonym faktem, a jego przejawy muszą występować w co najmniej 2 sferach jednocześnie. Zawsze jednym z nich musi być kryzys w sferze społecznej oraz negatywne zjawiska w pozostałych czterech, tj. sferze gospodarczej i środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej bądź technicznej które mają charakter współtowarzyszący. Kryzysy mogą występować wszystkie jednocześnie bądź pojedynczo, w jakiś sposób łącząc się z występującym już na tym obszarze kryzysem w sferze społecznej.

Przygotowując szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, skoncentrowano się na pogłębieniu podstawowych informacji zgromadzonych w czasie diagnozy stanu gminy, która poprzedzała przygotowanie uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Diagnoza

dotycząca całego obszaru gminy pokazuje tylko ogólne ramy i powiązania obszarów kryzysowych z resztą gminy.

Opracowana pogłębiona diagnoza obszarów rewitalizacji jest podstawą do opracowania części strategicznej programu – określenie wizji, celów strategicznych i celów operacyjnych oraz projektów.

Rysunek 1. *Elementy obligatoryjne szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji.*

2.1. Analiza negatywnych zjawisk i czynników kryzysowych na obszarach rewitalizacji

Diagnoza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych – zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji obejmuje w szczególności kwestie bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Jednak dla trafnej analizy tych zjawisk niezbędne jest opisanie ich tła demograficznego.

2.1.1. Problemy społeczne w obszarze rewitalizacji – tło demograficzne

Gmina Skoroszyce ma 6 142 mieszkańców, z czego 50,3% stanowią kobiety, a 49,7% mężczyźni. W latach 2002-2021 liczba mieszkańców zmalała o 7,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,4 lat i jest nieznacznie mniejszy do średniego wieku mieszkańców województwa opolskiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Gmina Skoroszyce ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -43. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -7,00 na 1000 mieszkańców gminy Skoroszyce. 61,4% mieszkańców gminy Skoroszyce jest w wieku produkcyjnym, 17,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

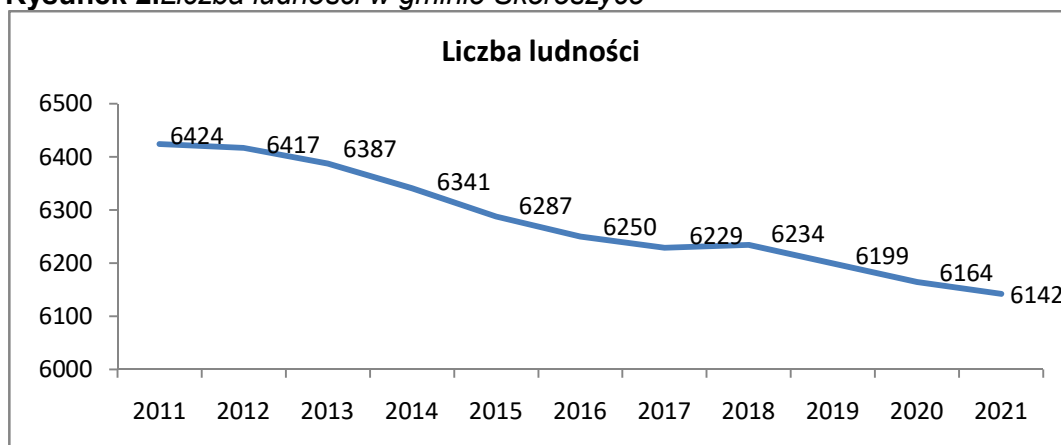
Tabela 1. *Liczba ludności w Gminie Skoroszyce*

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

6 424	6 417	6 387	6 341	6 287	6 250	6 229	6 234	6 199	6 164	6 142
-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

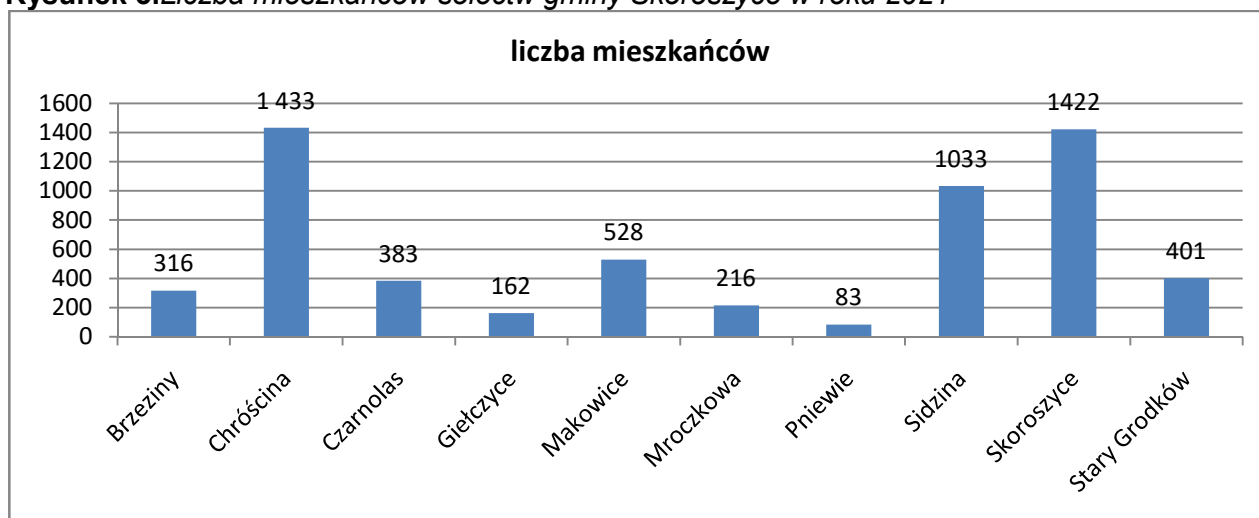
Rysunek 2. Liczba ludności w gminie Skoroszyce

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

Gmina Skoroszyce podzielona jest na 10 jednostek administracyjnych (sołectw). Największym pod względem liczby mieszkańców 23% są sołectwa Chróścina oraz Skoroszyce a najmniej mieszkańców - ok. 1 % posiada miejscowość Pniewie.

Rysunek 3. Liczba mieszkańców sołectw gminy Skoroszyce w roku 2021

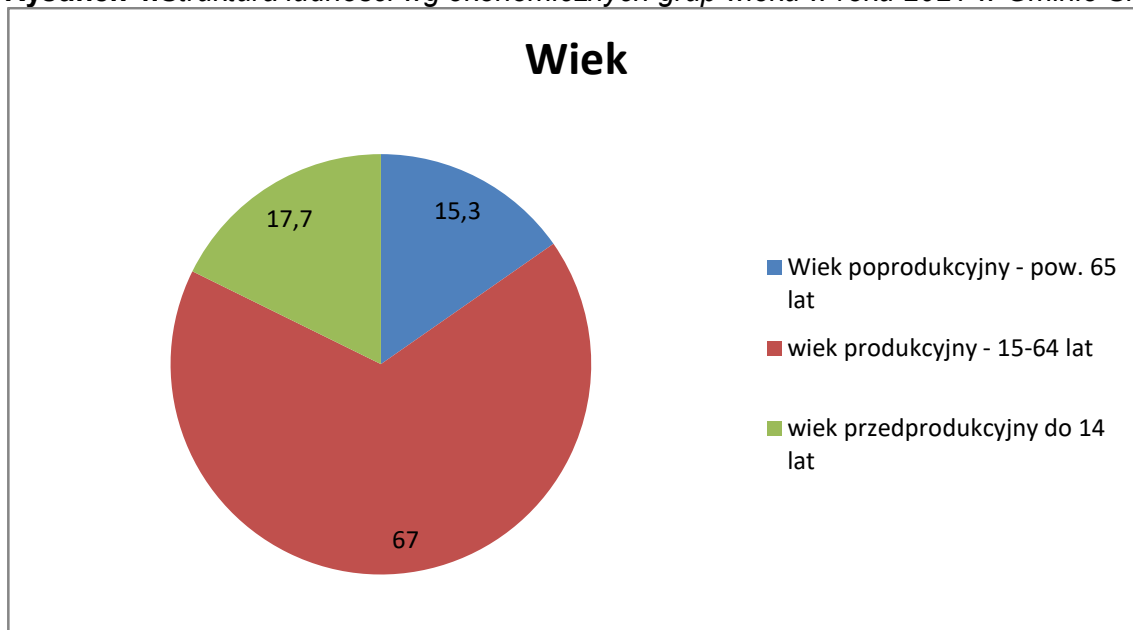
Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

Gmina Skoroszyce charakteryzuje się niskim wskaźnikiem gęstości zaludnienia tj. 57 os/km² ale porównywalny z pozostałymi porównywanymi jednostkami.

Struktura wieku mieszkańców

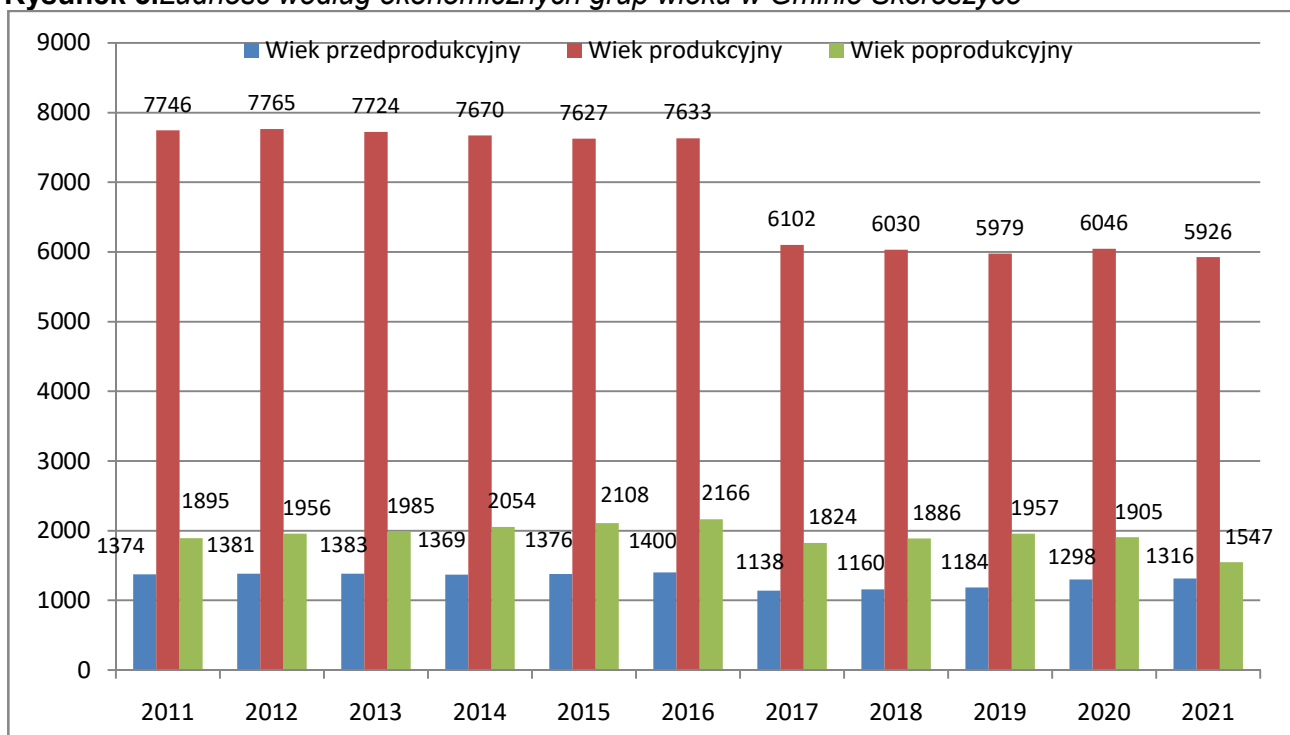
Ważną kwestią demograficzną jest analiza struktury wieku mieszkańców. Wskazuje ona na wyzwania dla gminy w zakresie zapewnienia usług publicznych dostosowanych do potrzeb poszczególnych grup wiekowych (np. żłobki, przedszkola, szkoły, kluby seniora itp.). Ponadto liczba osób w poszczególnych grupach wiekowych ma bezpośredni wpływ na wielkość budżetu gminy poprzez wpływy z podatku dochodowego PIT od mieszkańców. W 2021 roku w Gminie Skoroszyce mieszkało 69,8% osób w wieku produkcyjnym, co plasuje gminę Skoroszyce na najwyższym poziomie w porównaniu do innych JST.

Rysunek 4. Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku w roku 2021 w Gminie Skoroszyce

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rysunek 5. Ludność według ekonomicznych grup wieku w Gminie Skoroszyce

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Analizując strukturę ludnościową należy także spojrzeć na liczbę osób w wieku poprodukcyjnym. W gminie Skoroszyce obserwuje się wzrost omawianego wskaźnika w latach 2011– 2021 tak jak i w pozostałych jednostkach strukturalnych. Pomimo korzystnych trendów demograficznych na terenie Gminy Skoroszyce należy mieć na uwadze trendy ogólnopolskie wzrostu długości życia mieszkańców. Średnia długość życia mieszkańców będzie się wydłużać, na co wskazują prognozy GUS dotyczące zmian liczby ludności w poszczególnych grupach wiekowych. Wg danych GUS

prognozowana liczba osób w wieku 65+ na rok 2050 jest dwukrotnie wyższa, szacuje się, że będzie to 30% mieszkańców.

Należy zakładać, że poszczególne zjawiska społeczne – zarówno problemy, jak i potencjały zależą od profilu demograficznego ludności w danym obszarze ze względu na jej wiek. W obszarach, gdzie w populacji mieszkańców dominują osoby starsze, mogą się ujawniać problemy zdrowotne, problemy osamotnienia i wyłączenia społecznego, zaś w obszarach, gdzie większy jest udział w populacji dzieci i młodzieży – problemy związane z poziomem oświaty, dostępem do usług opiekuńczych adresowanych do dzieci oraz ubóstwa skorelowanego statystycznie z wielodzietnością i samotnym rodzicielstwem. Z kolei zdecydowana dominacja osób w wieku produkcyjnym może podnosić w tej części gminy wskaźniki bezrobocia.

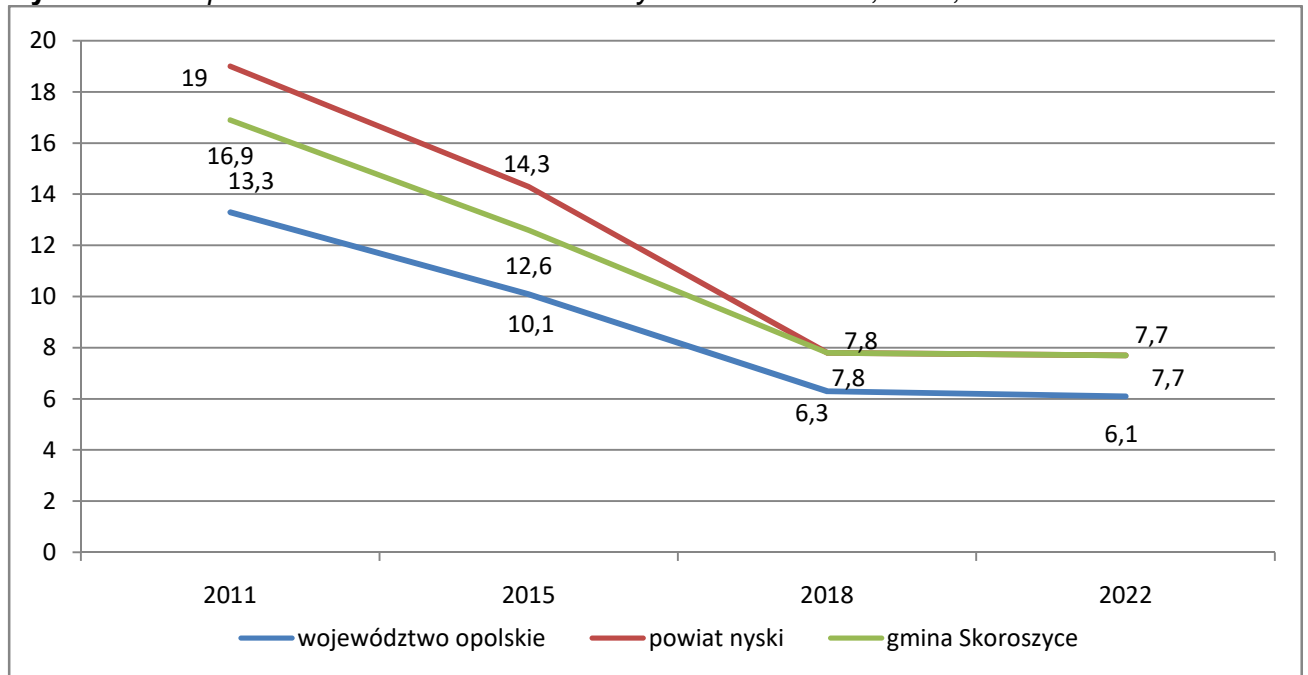
Tabela 2. Struktura ludności w poszczególnych obszarach rewitalizacji w Gminie Skoroszyce

Sołectwo	Wiek przedprodukcyjny %	Wiek produkcyjny %	Wiek poprodukcyjny %	Liczba pkt.
Brzeziny	18,4	60,1	21,5	7
Chróścina	18,6	58,5	22,9	10
Czarnolas	18,3	61,6	20,1	6
Gielczyce	16,0	61,7	22,2	10
Makowice	16,1	64,0	19,9	7
Mroczkowa	19,9	60,6	19,4	6
Pniewie	19,3	55,4	25,3	11
Sidzina	19,7	63,7	16,7	3
Skoroszyce	19,3	58,7	22,0	7
Stary Grodków	14,0	62,6	23,4	10
	Bardzo niski problem			1
	Niski problem			2
	Średni problem			3
	Wysoki problem			4
	Bardzo wysoki problem			5

2.1.2. Analiza problemów rynku pracy

Wskaźnik bezrobocia w gminie Skoroszyce w analizowanym okresie tak jak i pozostałych gminy był wyższy niż w województwie niższy a podobny jak w powiecie nyskim. Bezrobocie rejestrowane w gminie Skoroszyce wynosiło w 2022 roku 7,7 % (7,7 % wśród kobiet i 7,7 % wśród mężczyzn). Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Skoroszyce 559 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 112 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -447. 11,7 % aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Skoroszyce pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 33,1 % w przemyśle i budownictwie, a 16,7 % w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,9 % pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Rysunek 6. Stopa bezrobocia w Gminie Skoroszyce w latach 2011, 2015, 2018 i 2022

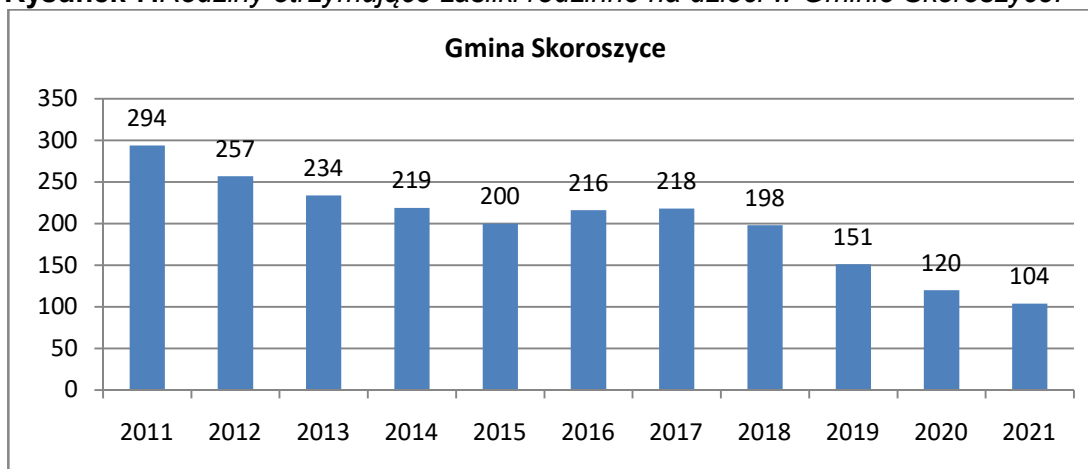

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

2.1.3. Pomoc społeczna

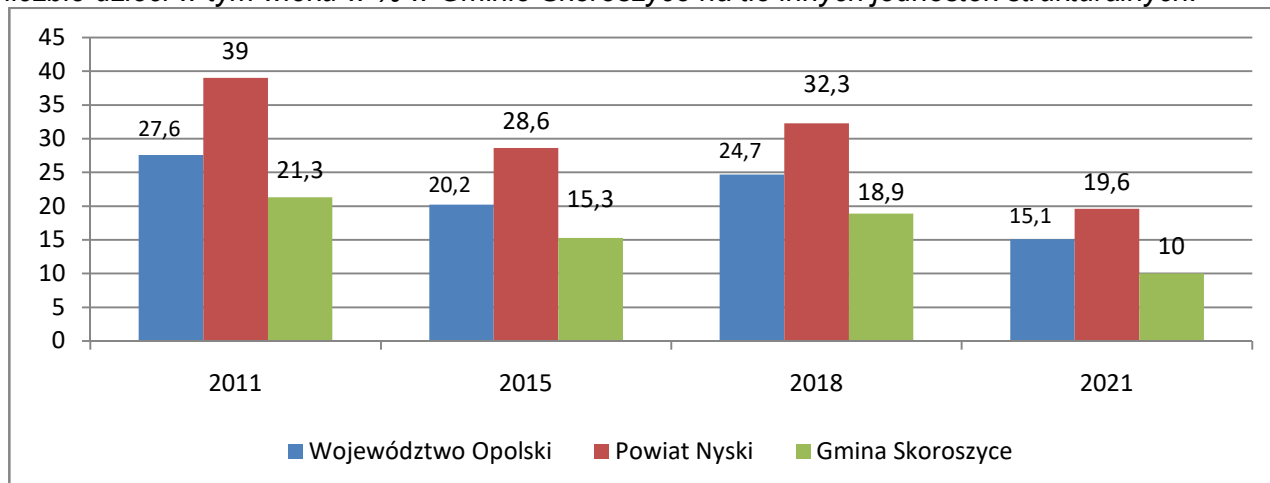
Głównym celem polityki społecznej jest pomoc w zaspokojeniu podstawowych potrzeb socjalno - bytowych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców. Pomoc społeczna jest ważnym elementem polityki gminnej, bowiem to na poziomie samorządowym najłatwiej jest rozpoznać konkretne potrzeby i problemy mieszkańców oraz identyfikować adekwatne formy pomocy. W 2021 roku w gminie Skoroszyce liczba rodzin, którym udzielono zasiłków rodzinnych na dzieci wyniosła 104 rodziny, natomiast % dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wyniósł 21 % i jest jednym z niższych wskaźników spośród badanych jednostek. Wszystkie analizowane JST charakteryzowały się spadkowym trendem omawianych wskaźników. W ten trend wpisuje się również gmina Skoroszyce, w której od 2011 roku zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy społecznej ok. o 65%.

Rysunek 7. Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w Gminie Skoroszyce.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Rysunek 8. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w % w Gminie Skoroszyce na tle innych jednostek strukturalnych.

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

2.1.4. Problemy bezpieczeństwa mieszkańców

Bardzo ważnym zadaniem własnym gminy jest zapewnienie mieszkańcom warunków do bezpiecznego życia poprzez realizację działań z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej. Bezpieczeństwo publiczne w Gminie Skoroszyce zapewniają wyspecjalizowane instytucje takie jak:

- Powiatowa Policja w Nysie, gdzie nadzór nad bezpieczeństwem w gminie prowadzony jest przez dwa rejonny:

- rejon 13 – obejmujący miejscowości Pniewie, Stary Grodków, Chróścina Nyska, Czarnolas, Mroczkowa. W ramach planu działania priorytetowego w okresie od 1 sierpnia 2023 r. do 31 stycznia 2024 r. podejmowane będą m.in. działania zmierzające do wyeliminowania zjawiska polegającego na spożywaniu alkoholu, zakłócaniu porządku publicznego oraz zaśmiecaniu przez osoby gromadzące się w rejonie boiska sportowego w miejscowości Czarnolas.

- rejon 14 – obejmujący miejscowości Sidzina, Brzeziny, Giełczyce, Makowice, Skoroszyce. W ramach planu działania priorytetowego w w okresie od 1 sierpnia 2023 r. do 31 stycznia 2024 r. podejmowane będą m.in. działania zmierzające do wyeliminowania zjawiska polegającego na spożywaniu alkoholu, zakłócaniu porządku publicznego oraz zaśmiecaniu przez osoby gromadzące się w rejonie sklepu boiska sportowego w miejscowości Skoroszyce.

Ochronę przeciwpożarową i przeciwpowodziową na terenie Gminy Skoroszyce zapewnia 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Spośród nich 3 jednostki są włączone do KSRG:OSP Chróścina, OSP Makowice i OSP Stary Grodków, spoza KSRG są OSP Czarnolas, OSP Sidzina i OSP Skoroszyce.

Szybkie zmiany cywilizacyjne generują różnego rodzaju zagrożenia dla środowiska, w tym dla ludności i mienia. Ich charakter, skala zjawiska oraz skutki wskazują na konieczność doskonalenia krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej na terenie gminy. Celem głównym gminy w tej dziedzinie jest ciągły rozwój Ochotniczych Straży Pożarnych poprzez:

- budowę, rozbudowę i modernizację budynków remiz OSP;
- zakup nowych samochodów;
- doposażanie w nowoczesny sprzęt ułatwiający pracę strażaków – ratowników;
- zakup ubrań specjalny;
- szkolenia strażaków – ratowników;
- doposażanie magazynu przeciwpowodziowego.

Zagrożenia powodziowe gminy

Na terenie gminy zagrożenia powodziowe występuje wzdłuż rzeki Nysa Kłodzka. Mogą wystąpić podtopienia w przypadku splotu niekorzystnych zjawisk hydrologicznych, np. intensywne opady, szybkie topnienie śniegów, zjawiska lodowe, powodujące podwyższenie stanu wód w rzekach.

Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej opublikował „Ocenę ryzyka osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP ujętych w Planie gospodarowania wodami w dorzeczu Odry”:

- Jednolite Części Wód Powierzchniowych:

RW60001012789 - Grodkowska Struga.

RW600010127569 – Skoroszycki Potok.

RW6000111299 - Nysa Kłodzka od zb. Nysa do ujścia.

RW60001012769 - Stara Struga.

RW600010127439 - Cielnica od źródła do Korzkwi.

RW60001112749 – Cielnica od Korzkwi do Nysy Kłodzkiej.

RW60001012748 – Dopływ z Sidziny.

Zlewnia JCWP stanowią obszar wrażliwy na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód.

- Jednolite Części Wód Podziemnych nr 109 - przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

2.1.5. Poziom edukacji

1 231 mieszkańców gminy Skoroszyce jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 18,6% ludności posiada wykształcenie wyższe, 3,6% wykształcenie policealne, 12% średnie ogólnokształcące, a 21,8% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 25,8% mieszkańców gminy Skoroszyce, gimnazjalnym 2,9%, natomiast 12,3% podstawowym ukończonym. 3,0% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa polskiego mieszkańcy gminy Skoroszyce mają analogiczny poziom wykształcenia.

W roku 2021 w gminie Skoroszyce mieściły się 3 przedszkola, w których do 10 oddziałów uczęszczało 194 dzieci.

Na terenie gminy znajdują się 3 szkoły podstawowe, w których w 23 oddziałach uczyło się 388 uczniów. Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 16,9 uczniów.

Opieka nad dziećmi do lat 3

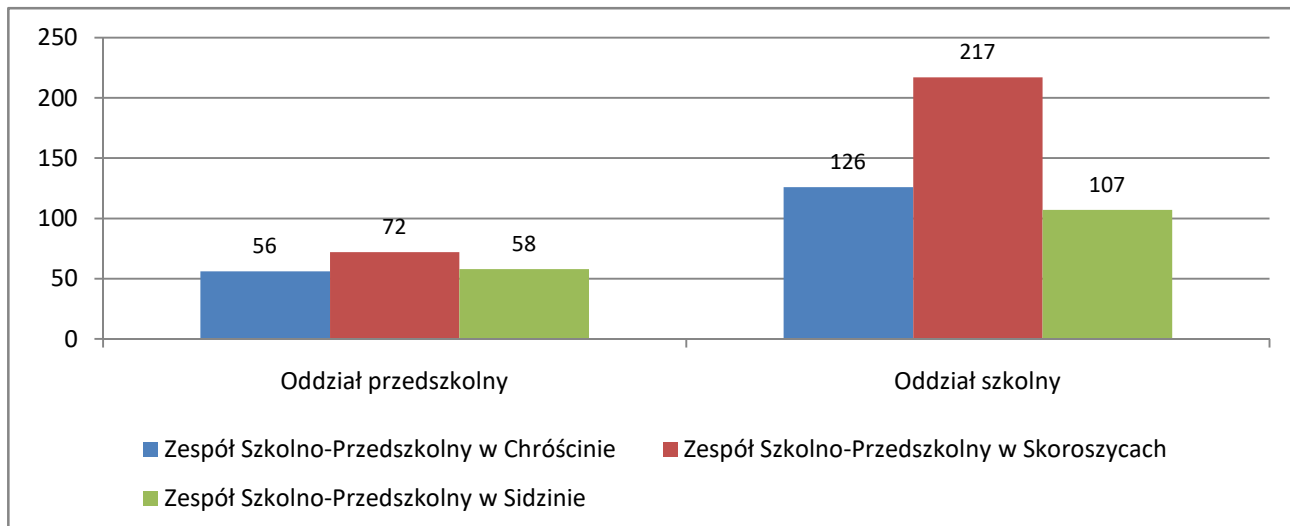
W Gminie Skoroszyce brak żłobków publicznych. Planuje się otwarcie żłobka w Skoroszycach w 2025 r.

Wychowanie szkolne i przedszkolne

Na terenie Gminy Skoroszyce działają następujące placówki:

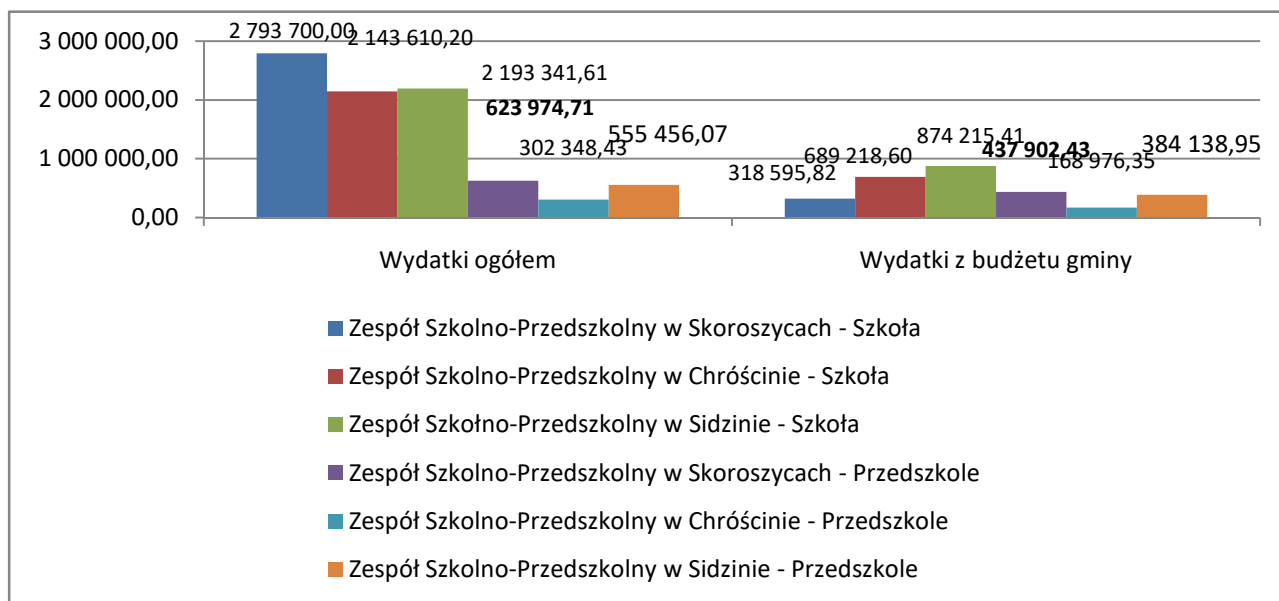
1. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chróście,
2. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Skoroszycach,
3. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Sidzinie,

Rysunek 9. Ilość dzieci objętych uczęszczających do placówek oświatowych w Gminie Skoroszyce.

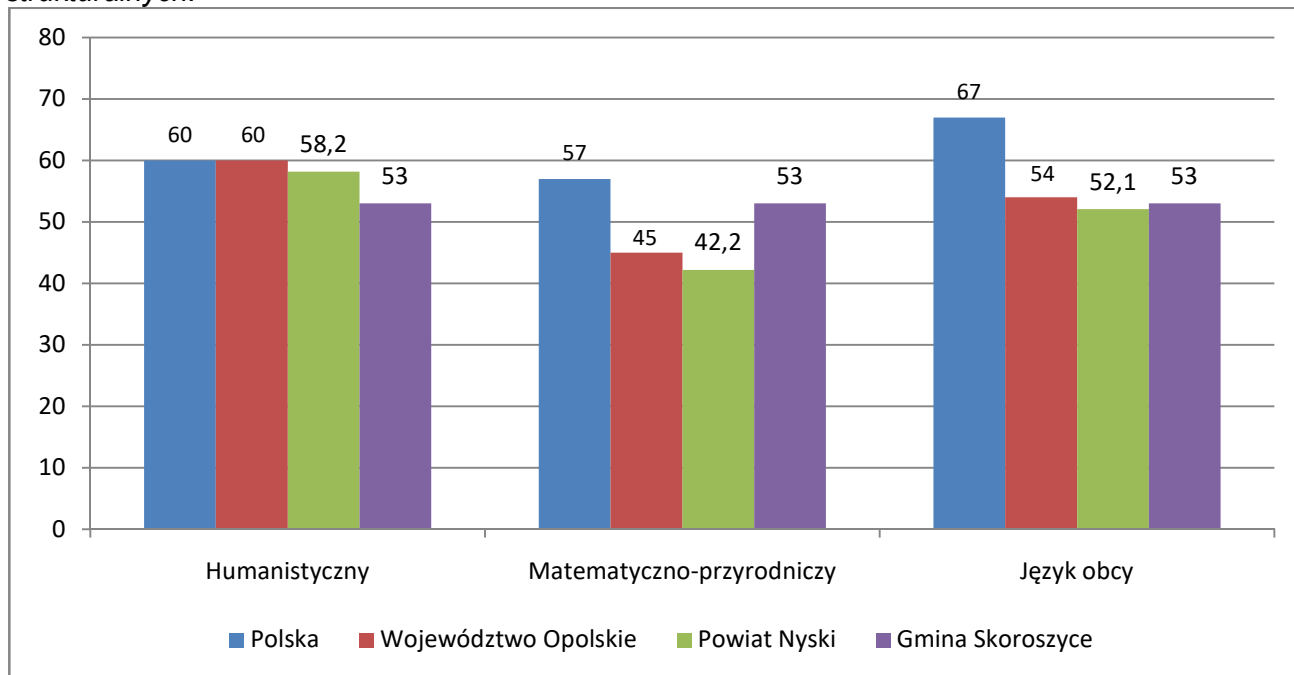
Źródło: www.polskawliczbach.pl

Rysunek 10. Poniesione nakłady finansowe na utrzymanie placówek oświatowych w Gminie Skoroszyce.

Warunki lokalowe i organizacyjne w szkołach zapewniają możliwości korzystania z bibliotek, świetlic szkolnych oraz urządzeń sportowych i rekreacyjnych. Wszystkie szkoły wyposażone są w pracownie komputerowe z dostępem do sieci internetowej, pomoce dydaktyczne oraz naukowe.

Rysunek 11. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Skoroszyce na tle innych jednostek strukturalnych.

Zródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

2.1.6. Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych

Diagnoza potwierdza, że kluczowym czynnikiem kryzysu społecznego jest ubóstwo. Nie można go jednak traktować jako jeden czynnik wyodrębniony ze zjawisk społecznych. Sytuacja osób doświadczających ubóstwa jest bardzo złożona, a samo ubóstwo występuje z innymi problemami: społecznymi i ekonomicznymi, technicznymi, edukacyjnymi itd.

Ubóstwo jest tylko jednym z problemów obok bezdomności, osamotnienia, bezrobocia, załamania zdrowia oraz załamania poczucia własnej wartości, które mogą wzajemnie na siebie oddziaływać. Rozwiązując jeden problem można łatwo popaść w kolejnej dość szybko z osoby dobrze funkcjonującej i włączonej społecznie stać się osobą bezradną, nie umiejącą wyjść z nawarstwionych problemów o własnych siłach. Dlatego należy planować wszelkie działania rozwiązujące problemy społeczne w ramach procesu rewitalizacji Gminy Skoroszyce.

2.2. Koncentracja pozostałych negatywnych zjawisk

Ustawa o rewitalizacji w art. 9 ust. 1 wskazuje iż obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (które omówiono dotychczas, w części 2.1 Diagnozy), można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (w szczególności: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw) lub
- środowiskowych (w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska) lub
- przestrzenno-funkcjonalnych (w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniającej się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych) lub
- technicznych (w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tymo przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

2.2.1. Zjawiska gospodarcze

W Gminie Skoroszyce w 2021 roku zarejestrowanych było 217 aktywnych podmiotów. Większość podmiotów stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W 2021 roku na terenie gminy funkcjonowało 5 spółdzielni.

Największą grupę podmiotów na terenie gminy stanowiły mikroprzedsiębiorstwa. Mieszkańcy gminy nie zajmujący się rolnictwem i działalnością gospodarczą znajdują zatrudnienie w najbliższych ośrodkach miejskich, głównie w Nysie czy Opolu.

Tabela 3. Podział podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Skoroszyce.

w sektorze publicznym:	Liczba podmiotów
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	15
- państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	13
- /inne	2
w sektorze prywatnym:	
- podmioty gospodarki narodowej ogółem	118
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	411
- spółki prawa handlowego	26
- spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2
- spółki cywilne	26
- spółdzielnie	5
- stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne	17

Źródło www.stat.gov.pl

Tabela 4. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Skoroszyce w latach 2012-2022.

Rok	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
2012	429	23	448
2013	436	23	465
2014	451	23	449
2015	457	23	437
2016	452	23	429
2017	455	23	455
2018	464	23	476
2019	469	21	505
2020	474	21	520
2021	487	21	526
2022	495	21	545

Źródło www.stat.gov.pl

Na terenie gminy do ewidencji działalności gospodarczej wpisana jest następująca ilość podmiotów gospodarczych w podziale na poszczególne sektory:

Tabela 5. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie Gminy Skoroszyce wg wybranych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w 2022 r.

Nazwa sekcji wg PKD	Ilość podmiotów w 2022 roku
A. Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	4
B. Górnictwo i wydobywanie	1
C. Przetwórstwo przemysłowe	45
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2
E. Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
F. Budownictwo	139
G. Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	106
H. Transport, gospodarka magazynowa	44
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	22
J. Informacja i komunikacja	8
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	38
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	24
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	7
O. Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8
P. Edukacja	11
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	13
SiT. Pozostała działalność usługowa	32

Źródło: www.stat.gov.pl

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej na terenie Gminy Skoroszyce

Sołectwo	Podmioty gospodarki narodowej	Wskaźnik podmiotów gospodarki narodowej na 10 osób	Punkty
Brzeziny	23	0,73	3
Chrścina	119	0,83	2
Czarnolas	26	0,68	3
Giełczyce	9	0,55	4
Makowice	51	0,96	1
Mroczkowa	15	0,69	3
Pniewie	4	0,43	5
Sidzina	107	1,03	1
Skoroszyce	157	1,10	1
Stary Grodków	34	0,85	2
	Bardzo niski problem	1	
	Niski problem	2	
	Średni problem	3	
	Wysoki problem	4	
	Bardzo wysoki problem	5	

Na terenie Gminy Skoroszyce nie stwierdza się negatywnych zjawisk gospodarczych w szczególności: niskiego stopnia przedsiębiorczości oraz słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw.

2.2.2. Zjawiska środowiskowe

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że wśród negatywnych zjawisk środowiskowych należy w szczególności rozpatrywać:

- przekroczenie standardów jakości środowiska oraz
- obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska.

Powietrze jest tym komponentem środowiska, do którego emitowana jest większość zanieczyszczeń powstających na powierzchni Ziemi, zarówno w rezultacie procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Współcześnie coraz trudniej jest wskazać rejony, w których powietrze atmosferyczne byłoby całkowicie wolne od zanieczyszczeń.

Niepokojący jest wysoki poziom emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego oraz ze środków transportu, gdzie zanieczyszczenia gazowe powstają w trakcie spalania paliw przez pojazdy mechaniczne. Drugą grupę emisji komunikacyjnych stanowią pyły, powstające w wyniku tarcia i zużywania się elementów pojazdów.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Skoroszyce są:

1. Źródła komunalno – bytowe: kotłownie lokalne, indywidualne paleniska domowe, emitory z zakładów użyteczności publicznej. Mają one znaczący wpływ na lokalny stan zanieczyszczenia powietrza, są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Emitują najczęściej zanieczyszczenia pyłowe i gazowe,
2. Źródła transportowe (liniowe) – emisja zanieczyszczeń następuje na niskiej wysokości, tworząc niską emisję. Główne zanieczyszczenia to: węglowodory, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły, związki ołowiu, tlenki siarki,
3. Zanieczyszczenia napływające spoza terenu gminy, zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru,
4. Pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu.

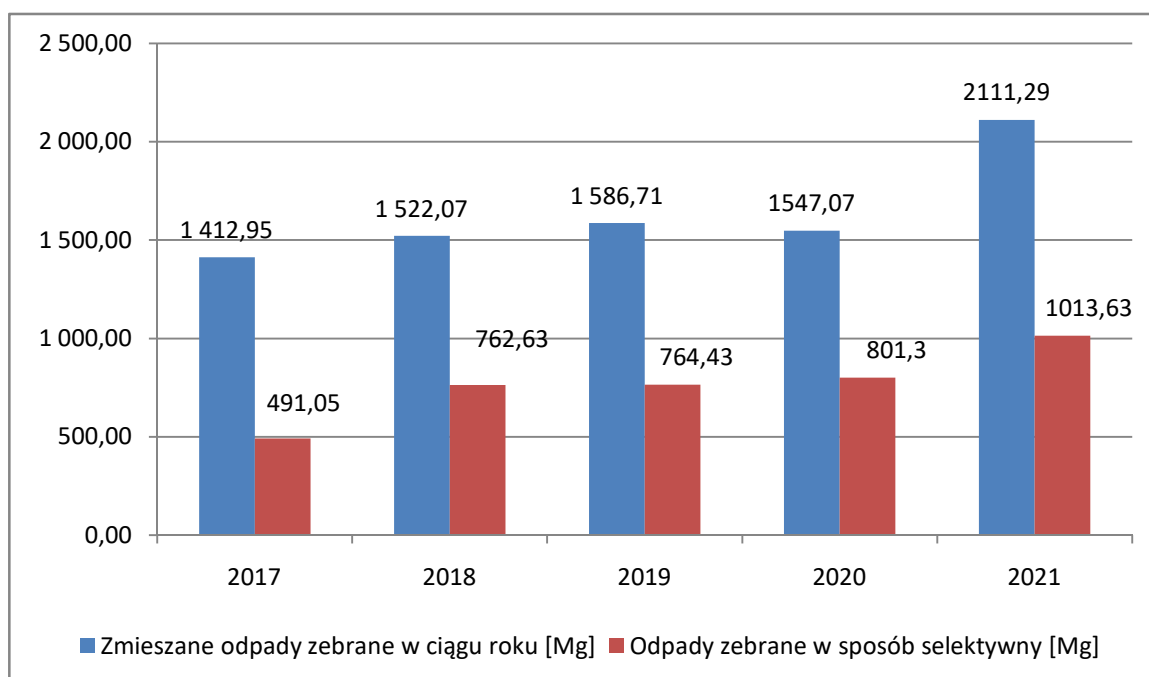
Głównym źródłem powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej.

Gospodarowanie odpadami komunalnymi jest bardzo istotną kwestią, zarówno pod kątem jakości życia mieszkańców, jak i stanu środowiska przyrodniczego. Jest to także temat, który w najbliższym czasie może być jednym z największych wyzwań dla gminy. Najważniejszą kwestią może nie być wzrastająca liczba wytwarzanych odpadów komunalnych, ale sposób ich przetwarzania spełniający wymogi dyrektyw unijnych, jak i odpowiadający na potrzeby mieszkańców.

Średnio jeden mieszkaniec Gminy Skoroszyce wytwarzał 388 kg odpadów w ciągu roku.

Poziom selektywnie zbieranych odpadów komunalnych przez Gminę Skoroszyce sukcesywnie wzrasta. Poziom recyklingu jest kwestią szczególnie ważną z uwagi na konieczność spełnienia norm unijnych.

Rysunek 12. Ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Skoroszyce w latach 2017-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Odpady zawierające azbest

Odpady zawierające azbest, jako odpady niebezpieczne, wymagają szczególnego sposobu postępowania i dlatego powinny być objęte programem likwidacji azbestu i odpadów zawierających azbest. W czasie obróbki mechanicznej (np. kruszenie, cięcie itp.) następuje uwalnianie się włókien azbestowych do powietrza i zachodzi niebezpieczeństwo ich wchłaniania, dlatego też proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być przeprowadzony ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy.

Zasady bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest zostały przedstawione w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu 2009-2032”.

Ilości wyrobów azbestowych, usuniętych z terenu Gminy Skoroszyce, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Ilość usuniętych wyrobów azbestowych z terenu Gminy Skoroszyce do końca 2022 roku

Sołectwo	Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych występujących na terenie Gminy Skoroszyce [Mg]	Pozostała ilość wyrobów azbestowych do unieszkodliwienia [Mg]	Wskaźnik pozostała ilość wyrobów zawierających azbest do unieszkodliwienia na 10 osób	Punkty
Brzeziny	119,507	67,466	2,13	2
Chróścina	91,282	74,666	0,52	1
Czarnolas	51,096	28,132	0,73	1
Giełczyce	72,234	63,438	3,92	3
Makowice	55,747	29,007	0,55	1
Mroczkowa	6,014	0,419	0,02	1
Pniewie	70,838	64,199	7,73	5

Sidzina	192,340	71,159	0,69	1
Skoroszyce	232,50	151,112	1,06	1
Stary Grodków	63,168	35,026	0,87	1
		Bardzo niski problem	1	
		Niski problem	2	
		Średni problem	3	
		Wysoki problem	4	
		Bardzo wysoki problem	5	

Gmina	Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych występujących na terenie Gminy Skoroszyce [Mg]	Masa unieszkodliwionych wyrobów azbestowych do końca 2022 roku [Mg]	Pozostała ilość wyrobów azbestowych do unieszkodliwienia [Mg]
Skoroszyce	953,680	346,305	607,375

Źródło: Informacje ze strony baza azbestowa.gov.pl

Na terenie całej Gminy Skoroszyce występują negatywne zjawiska środowiskowe w postaci niskiej emisji oraz występowania wyrobów zawierających azbest.

2.2.3. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

Ustawa o rewitalizacji wskazuje, że wśród negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych należy przeanalizować w szczególności:

- niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny,
- brak dostępu do podstawowych usług lub ich niską jakość,
- niedostosowane rozwiązania urbanistyczne do zmieniających się funkcji obszaru,
- niski poziom obsługi komunikacyjnej oraz
- niedobór lub niska jakość terenów publicznych.

2.2.3.1. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną

Obszar Gminy Skoroszyce nie posiada w 100% uregulowanej gospodarki wodno-ściekowej. Zwodociągowana jest większość gminy – 94,4 %, oraz w dużym stopniu jest skanalizowana (50,2%). W rejonach nie objętych zbiorczymi systemami kanalizacyjnymi ścieki odprowadzane są indywidualnie do szczelnych lub chłonnych dołów. Generalnie – gospodarka ściekowa wymaga dalszego porządkowania i nakładów inwestycyjnych ze względu na konieczność sanitacji całego obszaru gminy.

12,3 % mieszkańców gminy Skoroszyce podłączona jest do sieci gazowej..

Rysunek 13. Długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowniczej [km] w Gminie Skoroszyce w 2021 roku

Gmina Skoroszyce	wodociągowej [km]	kanalizacyjnej [km]	gazowej [km]
Długość sieci	56,4	38,7	15,3
% ludności korzystającej z sieci	94,4	50,2	12,3

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

2.2.3.2. Dostęp do podstawowych usług

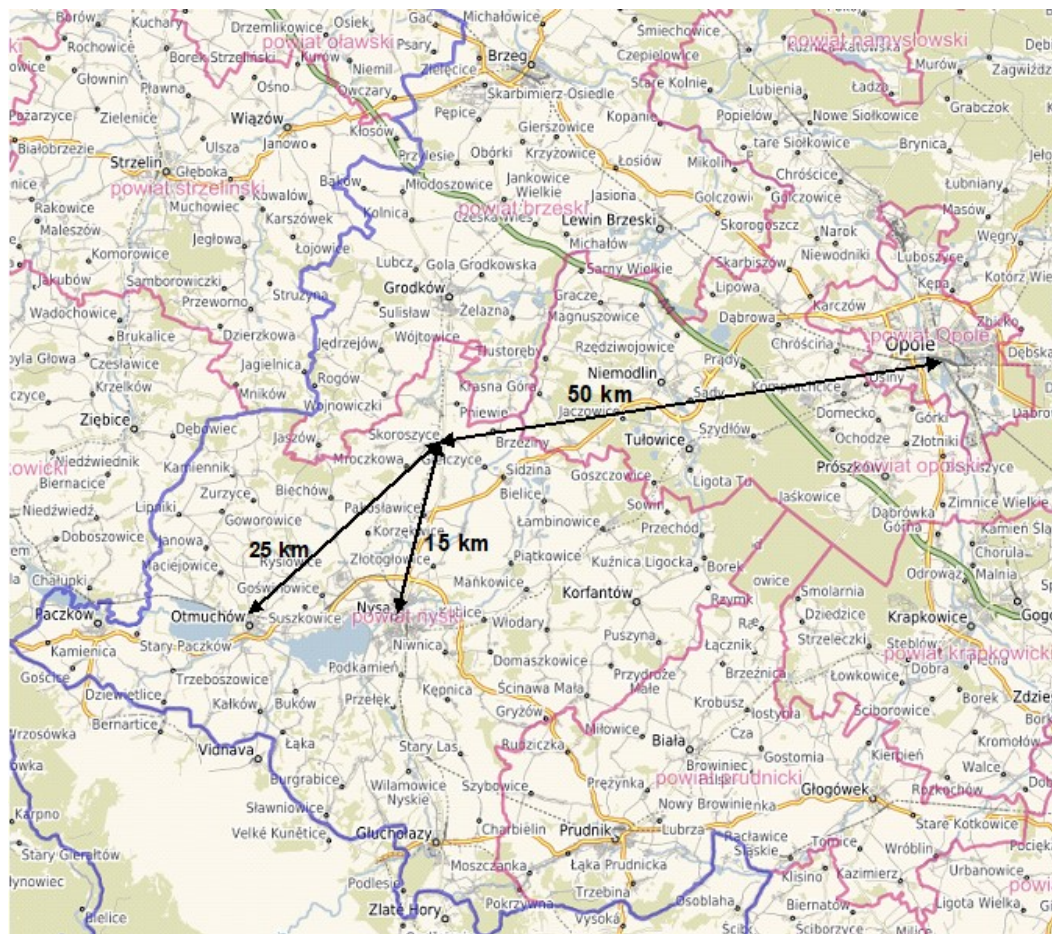
Z usług publicznych korzystamy praktycznie każdego dnia. Najważniejsze z nich to edukacja, polityka społeczna, służba zdrowia, gospodarka odpadami, ale też szeroko rozumiana infrastruktura, zwłaszcza wodno-kanalizacyjna, drogowa czy transportowa. Jednak na terenie gminy można zaobserwować brak wielu podstawowych usług.

2.2.3.3. Poziom obsługi komunikacyjnej

Gmina Skoroszyce jest stosunkowo dobrze połączona z głównymi szlakami komunikacyjnymi. Przez gminę przebiega linia kolejowa oraz droga krajowa nr 46 i drog wojewódzka nr 401, które dochodzą do autostrady A4. Ze Skoroszyca do najbliższych węzłów na autostradzie jest około 24 i 27 km (odpowiednio do węzłów „Przylesie” i „Prądy”). Łączna długość dróg publicznych w Skoroszyca wynosi 96,3 km, a stanowią ją następujące drogi:

- droga krajowa DK46 – 6,5 km,
- drogi wojewódzkie DW401 – 13,00 km,
- drogi powiatowe – 33,0 km,
- drogi gminne – 54,09 km.

Rysunek 14. Odległość ze Skoroszyca do większych ośrodków miejskich

Źródło: <https://mapa.targeo.pl>

3. WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z UPROSZCZONEJ DIAGNOZY GMINY

W odniesieniu do powyższej charakterystyki gminy, mającej na celu przedstawienie sytuacji w przekroju poszczególnych sfer, można przedstawić rozpoznane problemy w gminie oraz skalę ich rzeczywistego natężenia. Jest to istotne tło dla przeprowadzenia szczegółowych analiz w dalszej części programu, polegających na wskazaniu obszarów dotkniętych szczególnie niekorzystną sytuacją, w oparciu o zdiagnozowane problemy. W sferze demograficznej stwierdzono problem wzrastającego udziału osób starszych (w wieku poprodukcyjnym). W tym przypadku, zgodnie z powszechnymi prognozami należy spodziewać się postępującego przyrostu w kolejnych latach, dlatego problem ten wydaje się mieć szczególnie wysokie znaczenie. Szczególną grupę zagrożoną wykluczeniem społecznym stanowią osoby funkcjonujące w rodzinach objętych pomocą społeczną ze względu na niepełnosprawność. Są to osoby uzależnione od korzystania z pomocy społecznej, często nie radzące sobie z samodzielnym zaspokojeniem podstawowych potrzeb bytowych.

Istotne problemy dostrzeżono także w sferze środowiskowej. Na obszarze wiejskim gminy wynikają one w głównej mierze z powszechnej obecności wyrobów azbestowych, pokrywających znaczny udział budynków. Jest to problem, który może zagrażać zdrowiu mieszkańców. Wskutek mechanicznego uszkodzenia elementów budynku, zbudowanych z wyrobów zawierających azbest, w bardzo łatwy sposób może on przeniknąć do organizmu człowieka, powodując w efekcie komplikacje zdrowotne. Na obszarze gminy stwierdzono problem związany z koncentracją gospodarstw domowych z nieefektywnymi źródłami ogrzewania. W wyniku powszechnego korzystania z pieców i kotłowni na węgiel, w sezonie jesienno-zimowym dochodzi do znacznego obniżania się jakości powietrza. Wynika ono przede wszystkim z obecności szkodliwego dla zdrowia ludzi benzoalfapirenu, który jest postrzegany jako silny czynnik kancerogeny.

Tabela 8. Analiza wskaźników dla miejscowości Gminy Skoroszyce.

Sołectwo	Wskaźnik wiek przedprodukcyjny %	Wskaźnik wiek produkcyjny %	Wskaźnik wiek poprodukcyjny %	Wskaźnik podmiotów gospodarki narodowej na 10 osób	Wskaźnik Ilość wyrobów zawierających azbest na 100 mieszkańców	Punkty
Brzeziny	18,4	60,1	21,5	0,73	2,13	12
Chróścina	18,6	58,5	22,9	0,83	0,52	13
Czarnolas	18,3	61,6	20,1	0,68	0,73	10
Giełczyce	16,0	61,7	22,2	0,55	3,92	16
Makowice	16,1	64,0	19,9	0,96	0,55	9
Mroczkowa	19,9	60,6	19,4	0,69	0,02	10
Pniewie	19,3	55,4	25,3	0,43	7,73	21
Sidzina	19,7	63,7	16,7	1,03	0,69	5
Skoroszyce	19,3	58,7	22,0	1,10	1,06	9
Stary Grodków	14,0	62,6	23,4	0,85	0,87	13
	Bardzo niski problem		1			
	Niski problem		2			
	Średni problem		3			
	Wysoki problem		4			
	Bardzo wysoki problem		5			

Źródło: Opracowanie własne

5. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Na podstawie zebranych informacji wyznaczono obszary będące w stanie kryzysowymz powodu występowania negatywnych zjawisk nie tylko społecznych oraz również gospodarczych, przestrzennych oraz technicznych. Obszar zdegradowany został podzielony na cztery podobszary, które nie posiadają ze sobą wspólnychgranic.

Powyżej przedstawiono bilans wskaźników w formie zbiorczych tabelobrazujących poziom natężenia negatywnych zjawisk społecznych w Gminie Skoroszyce. Przyjętaforma prezentacji danych umożliwia ich łatwe porównanie i analizę bazującą na wartościachwskaźników.

W związku z obowiązującą definicją rewitalizacji wskazaną w ustawie,

„Art. 10. 1. Obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, wyznacza się jako obszar rewitalizacji.

2. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.”

Kryteria społecznetraktuje się jako kluczowe z punktu widzenia delimitacji obszaru zdegradowanego.

Dodatkowymi elementami, które wzięto pod uwagę w wytypowaniu obszaru zdegradowanego były oceny w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej).

Przeprowadzona analiza ujawniła zasadnicze problemy, jakimi dotknięte są poszczególne obszary gminySkoroszyce. Analiza czynników potwierdziła, że wysokim poziomem zdegradowania charakteryzująsię te obszary, które dotknięte są problemami społecznymi, co oznacza konieczność podjęcia działańrewitalizacyjnych na każdej płaszczyźnie, aby proces rewitalizacji mógł okazać się skuteczny.

Wyznaczono sześć obszarów zdegradowanych:

1. Obszar nr 1 – Chróścina-Pniewie z obszarem rewitalizacji R1
2. Obszar nr 2 – Skoroszyce wraz z obszarem rewitalizacji R2
3. Obszar nr 3 – Brzeziny z obszarami rewitalizacji R3
4. Obszar nr 4 – Czarnolas z obszarem rewitalizacji R4
5. Obszar nr 5 – Mroczkowa z obszarem rewitalizacji R5
6. Obszar nr 6 - Sidzina z obszarem rewitalizacji R6

4. OBSZAR REWITALIZACJI OBJĘTY PROGRAMEM

Art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji: „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.

Z uwagi na przekroczenie udziałów wyznaczonego obszaru zdegradowanego dokonano wyboru obszaru rewitalizacji, kierując się w pierwszej kolejności wyborem jednostek/miejscowości z największym natężeniem sytuacji kryzysowej (rozumianej jako największa liczba zdiagnozowanych problemów, mierzonych wskaźnikami). Wobec czego do obszaru rewitalizacji wyznaczono tereny zgodnie z poniższą tabelą. W tabeli wyznaczono nr działek objętych rewitalizacją a na mapach zaznaczono tereny rewitalizacji.

Tabela 9. Powierzchnia obszaru rewitalizacji oraz liczba ludności zamieszkująca dany obszar na terenie Gminy Skoroszyce

Obszar przewidziany do rewitalizacji	Powierzchnia obszarów rewitalizacji		ilość ludności zamieszkująca dany obszar	
	Pow.		Osoby	
	ha	%	osób	%
Obszary przewidziane do rewitalizacji	523,33	5	1770	29,8
Chróścina - Pniewie	341,71	3,3	680	11,5
Skoroszyce	86,77	0,8	470	7,9
Brzeziny	21,32	0,2	80	1,3
Czarnolas	22,10	0,2	150	2,5
Mroczkowa	13,37	0,1	70	1,2
Sidzina	38,06	0,4	320	5,4

Całkowita powierzchnia wyznaczonego obszaru rewitalizacji wynosi 523,33 ha (co stanowi ok. 5% całkowitej powierzchni Gminy Skoroszyce) oraz zamieszkuje je 1770 osób (co stanowi ok. 29,8% ogólnej liczby mieszkańców Gminy Skoroszyce).

Mapę terenów przewidzianych do rewitalizacji oraz terenów zdegradowanych w skali 1: 5000 zamieszczono w oddzielnym załączniku.